

Resume

Klíčová slova: Mezinárodní únosy dětí, Haagská úmluva o občanskoprávních aspektech mezinárodních únosů dětí, nařízení Brusel II. bis, Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod.

Předkládaná rigorózní práce na téma: „*Mezinárodní únosy dětí a Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod*“ si klade za cíl nahlédnout na problematiku mezinárodních únosů dětí z pohledu vnitrostátního, mezinárodního a evropského práva a zobrazit jejich vzájemné propojení. K demonstraci uvedeného bude využita analýza judikatury národních soudů, Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „*ESLP*“) a Soudního dvora EU. Pozornost bude věnována zejména interpretaci jednoho z nejdůležitějších mezinárodních instrumentů mezinárodních únosů dětí – Haagské úmluvě o občanskoprávních aspektech mezinárodních únosů dětí (dále jen „*Haagská úmluva*“) ze strany ESPL. Jelikož se případy mezinárodně unesených dětí dotýkají nejen práva na respektování rodinného života ve smyslu čl. 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „*EÚLP*“), ale i práva na spravedlivý proces, bude rovněž věnována pozornost ustanovení čl. 6 EÚLP.

Tato rigorózní práce se dělí celkem na pět kapitol. V první kapitole se nejprve zastavím u vymezení klíčových pojmů – mezinárodní únos dítěte, jeho odlišení od bránění styku s dítětem a rodinný život ve smyslu čl. 8 EÚLP. Ustanovení čl. 8 EÚLP předvídá z pohledu mezinárodních únosů dětí nejen negativní závazek státu, zdržet se všech zásahů do práva na respektování rodinného života, ale rovněž pozitivní závazek státu spočívající v zajištění znovushledání rodiče-neúnosce s jeho dítětem, zajištění kontaktu poškozeného rodiče s dítětem během probíhajícího řízení o navrácení dítěte atd.

Druhá kapitola se věnuje nejen rozboru nejpoužívanější mezinárodní lidsko-právní úmluvy na poli mezinárodních únosů dětí – Haagské úmluvě, ale rovněž Úmluvě o právech dítěte, Evropské úmluvě o uznání a výkonu rozhodnutí o výchově dětí a obnovení výchovy dětí a Úmluvě o pravomoci orgánů, použitelném právu, uznávání, výkonu a spolupráci ve věcech rodičovské zodpovědnosti a opatření k ochraně dětí.

V pořadí třetí kapitola této rigorózní práce nesoucí název „*Evropská legislativa zabývající se problematikou mezinárodních únosů dětí*“ se zabývá výkladem relevantních ustanovení nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. listopadu 2003 o příslušnosti a

uznávání výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a věcech rodičovské zodpovědnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1347/2000 (dále jen „*Nařízení Brusel II. bis*“). Podtrhnut je zejména vztah nařízení Brusel II. bis k Haagské úmluvě.

Čtvrtá kapitola bude patřit vnitrostátní právní úpravě, která novelou č. 295/2008 Sb. zařadila do občanského soudního řádu (dále jen „*OSŘ*“) ustanovení § 193a až 193e OSŘ, která upravují řízení o navrácení dítěte. V této části jsem se také zaměřila na judikaturu českých soudů v oblasti mezinárodních únosů dětí a to konkrétně judikaturu vztahující se k důvodům pro nenavrácení dítěte ve smyslu čl. 13 Haagské úmluvy.

Jádrem této rigorózní práce je poslední kapitola, jejímž účelem je analyzovat vybranou judikaturu ESLP vztahující se k mezinárodně uneseným dětem. Tuto část jsem pracovně rozdělila na judikaturu zabývající se povinností respektovat a správně interpretovat Haagskou úmluvu, důvody nenavrácení dítěte ve smyslu čl. 13 Haagské úmluvy, délce řízení o navrácení dítěte a výkonu rozhodnutí o navrácení dítěte. V každé uvedené podčásti se budu věnovat vybraným rozhodnutím, z nichž vyvodím obecné principy rozhodovací činnosti ESLP. Dále se v rámci této kapitoly budu věnovat rovněž vybraným rozsudkům Soudního dvora EU.

V samotném závěru se pokusím o zhodnocení stávající právní úpravy s ohledem na praktické poznatky vyplývající z judikatury ESLP a Soudního dvora EU a jejich možné směřování do budoucnosti.